Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

MELINC

UNIWERSYTET
W BIAŁYMSTOKU

EduLAw

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төсөл

(2021-2024)

Training teachers for Inclusion in Mongolia

Д. Одгэрэл (Ph.D)

Ulaanbaatar
2023 December 16-17

Training Teachers for Inclusion

Москва хот, 2019 оны 5 сар

Москва хот, 2020 оны 10 сар

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төсөл

Training teachers for Inclusion in Mongolia

ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО:

- Багш бэлтгэдэг их дээд сургуулийн сургалтын хөтөлбөрийг “Тэгш хамруулах боловсрол”-ын үзэл баримтлал, онол, практикийн агуулгаар баяжуулах, шинэчлэх, хэрэгжүүлэх
- Онлайн сургалтын контент бэлтгэж, хичээлүүдийг нэтэд байршуулах, сургалт явуулах
- Боловсролын тусгай хэрэгцээтэй сурагчдад зөвлөгөө өгөх төв байгуулах, үйлчилгээ үзүүлэх

Тэгш хамруулах багшийн боловсрол
Training Teachers for Inclusion in Mongolia

- *https://www.edulaweu.eu*
- *https://www.melinc.eu*

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН ИХ СУРГУУЛЬ (msue.edu.mn)

MELINC_Mnue - Search Results | Facebook

MELINC-ЗҮҮН БҮСИЙН СУРГАЛТ | Facebook

MELINC-Баруун бүсийн сургалт | Facebook

Training teachers for inclusion in Mongolia | Facebook

Сургалтын хөтөлбөрийг “ТэХБ-ын үзэл баримтлал, онол практикийн агуулгаар баяжуулах, шинэчлэх, хэрэгжүүлэх

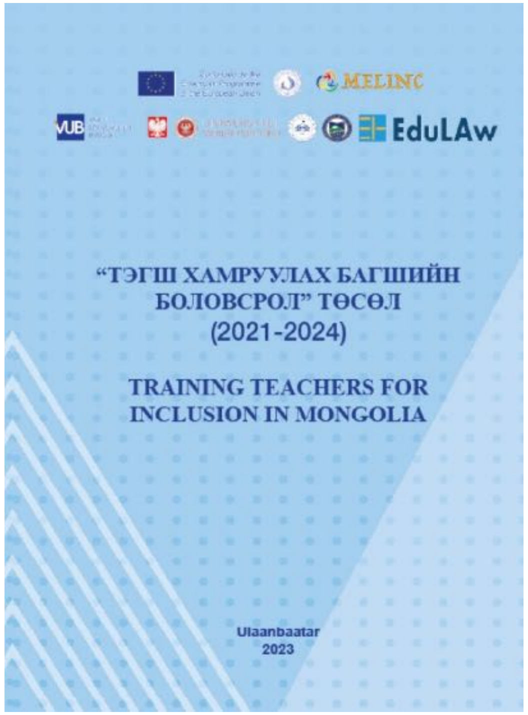

(melinc.eu)

ВИДЕО ХИЧЭЭЛҮҮД:

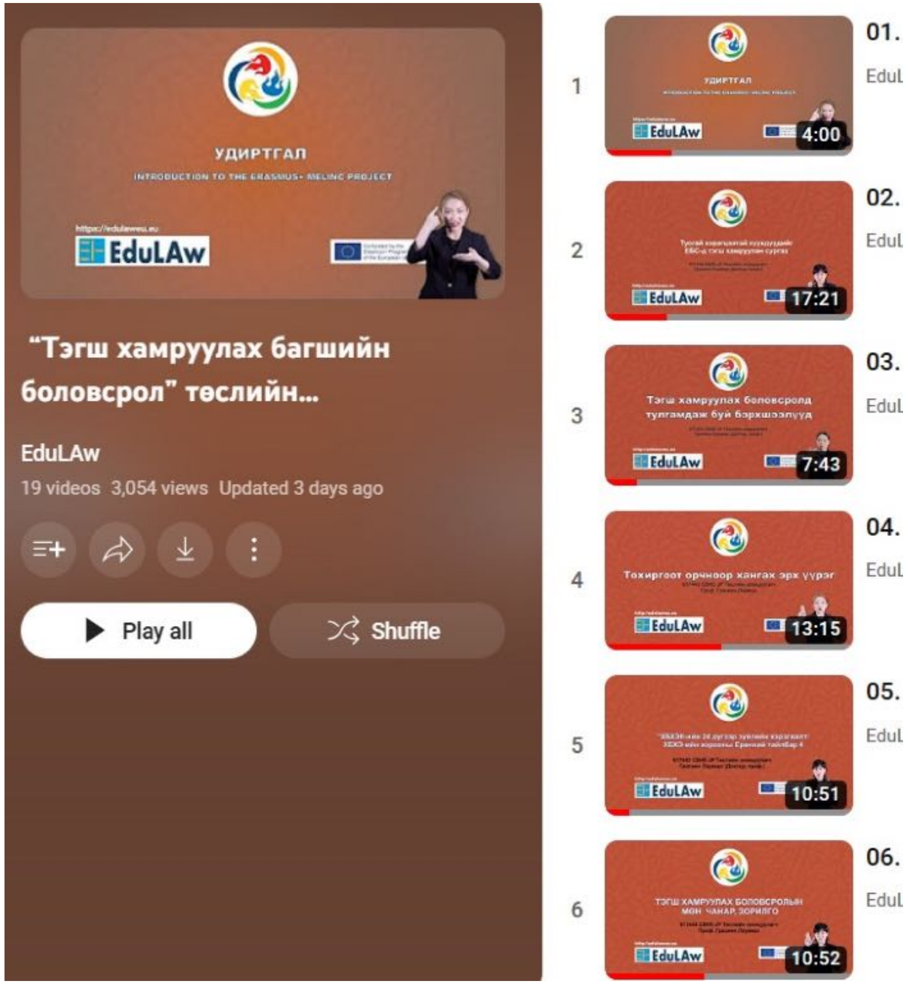

Төслийн зохицуулагчийн мэндчилгээ

01. "Тэгш хамруулах багшийн боловсрол" төслийн танилцуулга

02. Тусгай хэрэгцээтэй хүүхдүүлийг ЕБС-д тэгш хамруулан сургах нь

03 Тэгш хамруулах боловсролд тулгамдаж буй саад бэрхшээл

04. Тэгш хамруулах боловсрол дахь хүртээмжтэй орчин

05. ХБХЭК-ийн ТэХБ-ын тухай 24-р зүйлийн хэрэгжилт

06. Тэгш хамруулах боловсролын мөн чанар ба хэрэгжилт

07. Бельги улсын Фламанд дахь ТэХБ

08. Польш улс дахь Тэгш хамруулах боловсрол

09. Орос улс дахь Тэгш хамруулах боловсрол

10. Монгол улс дахь Тэгш хамруулах боловсрол

11. Тэгш хамруулах боловсролын багшлахуйн үндэс

12. Түрэмгий зан төрхтэй суралцагчидтай ажиллах арга зүй

13. АДХХЭ-тэй суралцагчидтай ажиллах арга зүй

14. АХЭ-тэй суралцагчидтай ажиллах арга зүй

15. Суралцахуйн түгээмэл загвар

16. Тусгай хэрэгцээтэй суралцагчдыг дэмжих Мэдээлэл харилцааны технологи

17. Боловсрол дахь нэмэлт дэмжлэг шаардлагатай (ASN) ба хөгжлийн бэрхшээлтэй оюутныг дэмжих МХТ

18. Боловсролын тусгай хэрэгцээтэй хүүхдийн хөгжлийн үнэлгээ

Тэгш хамруулах боловсролын үзэл баримтлал

- Бүх хүүхдүүд чанартай боловсролыг үнэ төлбөргүй аливаа ялгаваралгүйгээр эзэмшүүлэх
- Сурах орчинг сайжруулах, эрх тэгш байдлыг хангах
- Боловсролын үйлчилгээний хүрээ, арга замыг сайжруулах
- Хүүхэд нэг бүрийн хэрэгцээнд нийцүүлэн сургалтын орчин, боловсролын үзэл хандлага, багшийн сургалтын арга зүй, харилцааг өөрчлөхөд чиглэгддэг үйл явц

СУРАЛЦАХУЙН ТҮГЭЭМЭЛ ЗАГВАР (UDL)

Оюун ухаан

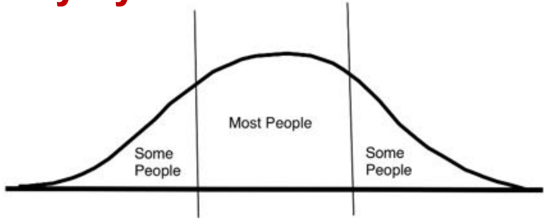

Multiple Intelligence (Gardner)

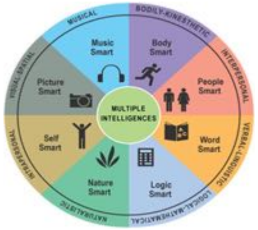

Сэтгэл хөдлөл

Нийгмийн ялгаатай байдал

Religion, culture, economic status…

Биеийн бүтэц, ялгаатай байдал

Treat the whole person,
not just
the affected part of the body

Хувийн ялгаатай байдал

Age, sex

Суралцахуйн онцлог

VAK
pictorial, verbal and kinesthetic;

ТЭГШ ХАМРУУЛАН СУРГАХ НЬ ДАРААХ ХҮЧИН ЗҮЙЛҮҮД БИШ БОЛНО

- Зөвхөн тусгай хэрэгцээт боловсролын шинэчлэл биш бөгөөд харин албан болон албан бус тогтолцооны шинэчлэл болно
- Зөвхөн олон талт ялгаатай байдалд хариу үйлдэл үзүүлээд зогсохгүй, бүх сурагчдын хувьд боловсролын чанарыг сайжруулах
- Тусгай сургуулиуд мөн ердийн сургуулийн тогтолцоон дахь сурагчдад нэмэлт тусламж үзүүлэх
- Зөвхөн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн хэрэгцээ шаардлагийг хангах бус

Нэг хүүхдийн хэрэгцээ шаардлагыг нөгөө хүүхдийн хэрэгцээ шаардлгаар золиослохгүйгээр хангах (ЮНЕСКО 2005)

UN Convention on Rights of disabled people (2006)
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай конвенц

Засгийн газар болон төрийн байгууллагууд нь:

Хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдад боловсрол эзэмшихийг хүсэж буй сургуулиа сонгох эрхийг олгохоос гадна боловсролын аливаа үйл ажиллагаанд оролцох боломжийг нь бүрдүүлж өгөх

Сурагчид сургуульдаа явахдаа нийтийн тээвэр болон үйлчилгээг ашиглах боломжийг бүрдүүлэх

Сургалтын материалыг хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдад ашиглах болон хүртээмжтэй байдлаар боловсруулах (ХБХЭК-ын 24-р зүйл)

Warnock report, 1978

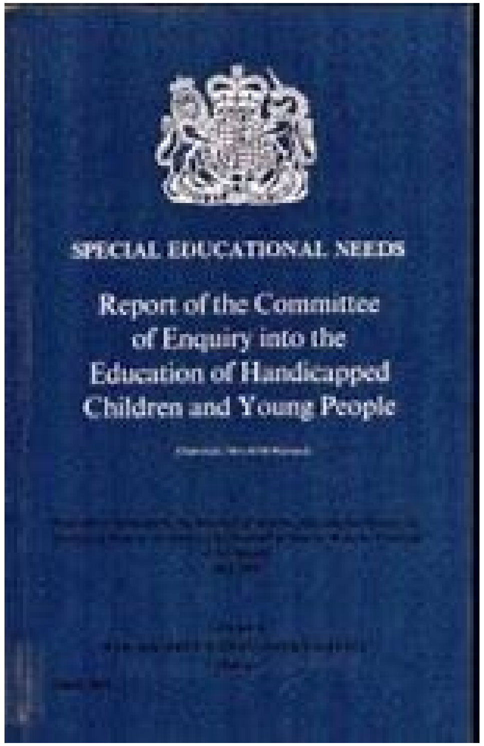

- Уг Варнкоийн тайланд нь ТуХБ-оос ТэХБ руу шилжиж буй үе шатуудыг тодорхойлсноор онцлог

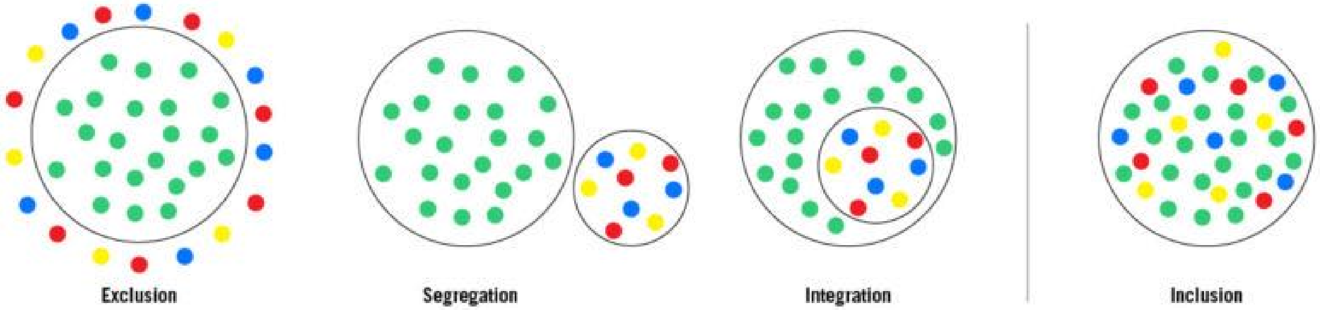

- Тухайн сурагч өөрт нь байгаа бэрхшээл гэдгээс суралцахуйн орчинд байгаа хүчин зүйлүүдийг хамааруулан авч үзэж буйгаараа онцлог юм

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗАГВАР	НИЙГМИЙН ЗАГВАР
Хүүхэд өвчтэй, согогтой, тахир дутуу	Хүүхэд бүр үнэ цэнтэй, байгаагаар нь хүлээн зөвшөөрдөг
Эрүүл мэндийн оношилогоог нэн түрүүнд тавьдаг	Тухайн хүүхэд болон хүүхдийн хүрээлэн буй орчноос үүдэлтэй давуу тал болон хэрэгцээг чухалчилдаг
“Хөгжлийн бэрхшээлтэй” гэх шошго зүүдэг	Саад бэрхшээлийг даван туулах арга замыг тодорхойлдог
Бие эрхтний өөрчлөлт (согог) нь анхаарлын төвд байдаг	Хүүхдийн хөгжлийн үр дүнд чиглэсэн үйл ажиллагааг зохион байгуулах
Согогыг засан сайжруулах, сэргээн засах ажлыг хийдэг	Стандарт үйлчилгээг тусгайлсан үйлчилгээтэй хослуулдаг
Тусгаарласан үйлчилгээ үзүүлдэг	Эцэг эх, багш мэргэжилтэнг бэлтгэн сургадаг
Өдөр тутмын хэрэгцээг харгалздаггүй	Хүмүүс хоорондын харилцааг чухалчлан төлөвшүүлдэг
Хэвийн хэм хэмжээнд хүрэх магадлалтай бол хүлээн зөвшөөрдөг эс бөгөөс тусгаарладаг	Ялгаатай байдлыг хүлээн зөвшөөрч хүүхэд бүрийг тэгш хамруулахыг зорьдог
Нийгэмд өөрчлөлт гардаггүй	Нийгэм хөгждөг

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОЛОН УЛСЫН АНГИЛАЛ (ICF, 2001)

- Хүний бие эрхтний тогтолццоны хүрээнд тулгарч буй асуудлыг “Impairment” буюу “өвчин, согог” хэмээн уг үгийг эрүүл мэндийн салбарт хэрэглэх,
- “Disability” буюу “чадварын өөрчлөлт/ алдалт” гэх ухагдахууныг хүүхдийн суралцахуйн, танин мэдэхүйн хүрээнд, боловсролын салбарт хэрэглэх
- “Handicap” буюу “саад, бэрхшээл” гэх үгийн утгыг хувь хүн болон нийгмээс үүдэлтэй тул нийгмийн салбарт хэрэглэнэ гэж зөвлөжээ (ICIDH, 1998)
- Хүний хийж буй үйлдлүүдийг “үйл ажиллагаа” гэх ухагдахуун хэрэглэж, нийгмийн эерэг хандлагаар илэрхийлэхэд зорьсон.

ТУСГАЙ ХЭРЭГЦЭЭТ БОЛОВСРОЛЫН ДЭЛХИЙН ЧУУЛГАН (Саламанка,1994)

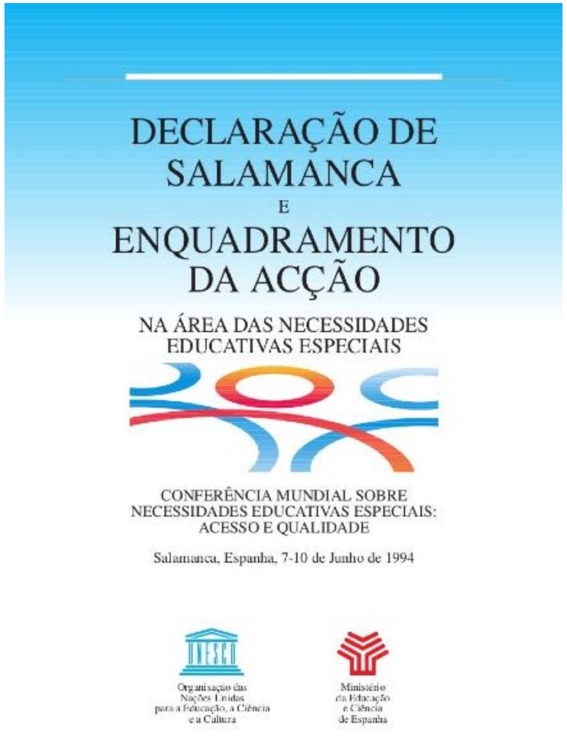

Тус хурлаар “Тэгш хамруулах боловсрол”-ыг анх удаа Бүх нийтийн боловсролыг хангах хамгийн үр дүнтэй арга зам гэж албан ёсоор тунхагласан

Сургуулиуд нь БҮХ хүүхдийг сургах ёстой.

- Хүүхдийн бие бялдар, оюун ухаан, нийгмийн болон сэтгэл зүй, хэлний болон бусад нөхцөл байдлаас үл хамааруулан сургана.
  - Хөгжлийн бэрхшээлтэй
  - Хараа хяналтгүй
  - Ажил эрхэлдэг
  - Алслагдмал болон нүүдэлчин өрхийн
  - Хэл соёл ба үндэсний цөөнхийн
  - Шашин шүтлэг үл хамааралтай
  - Ялгаварлагдан гадуурхагдсан
  - Гоц авьяастай

(Саламанкагийн тунхаглал, 3 дугаар бүлэг)

Инчеоны тунахглал, 2015

***Зорилго 4 :* Тэгш хамран сургах, тэгш боломжийг хангасан чанартай боловсрол, бүх нийтийн насан туршдаа суралцах боломжийг дэмжих**

- *Хэл соелын ялгаатай хүүхдүүд*
- *Үндэсний цөөнхийн хүүхдүүд*
  Нүүдэлчдийн хүүхдүүд
- *Шашны цөөнхийн хүүхдүүд*
- *Дүрвэгсдийн хүүхдүүд*
- *Дайны нөхцөлд байгаа хүүхдүүд*
- *Хөдөлмөр эрхэлдэг хүүхдүүд*
- *Нийгмийн эмзэг бүлгийн хүүхдүүд*
- *Хөгжлийн онцлогтой хүүхдүүд*
- *Сургууль завсардсан хүүхдүүд*

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төслийн сургалтууд

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төслийн сургалтууд

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төслийн онлайн сургалтууд

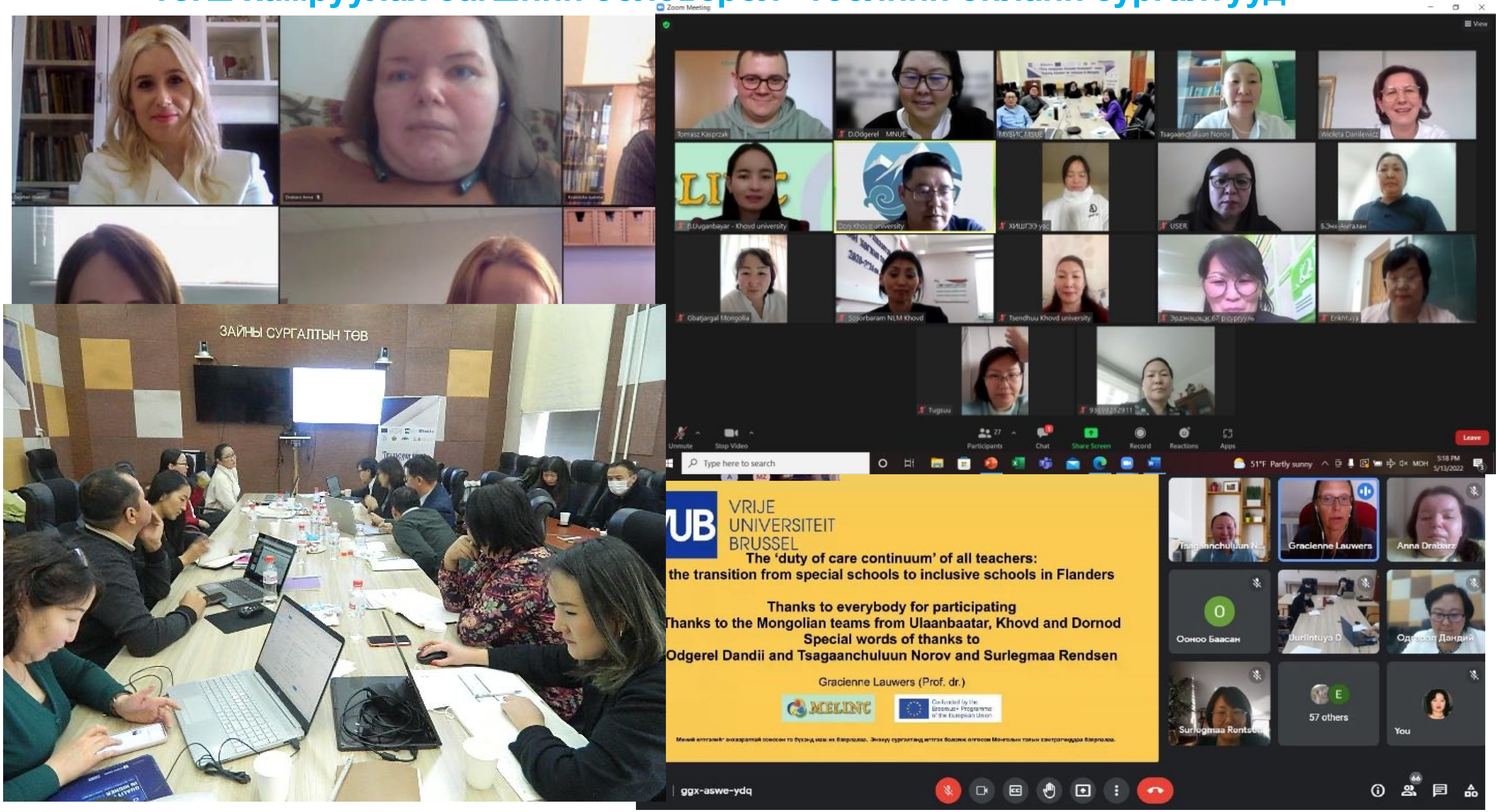

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төслийн
Польшийн Беласток дахь сургалтууд

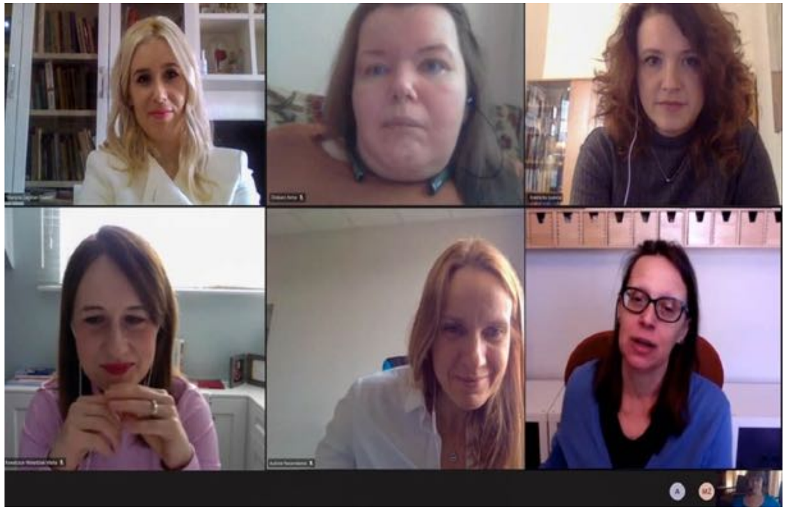

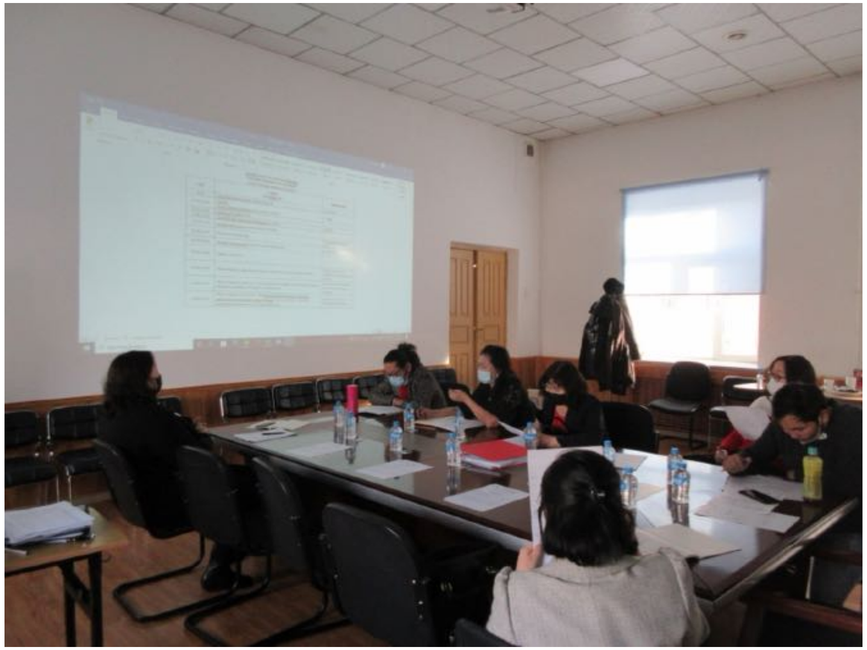

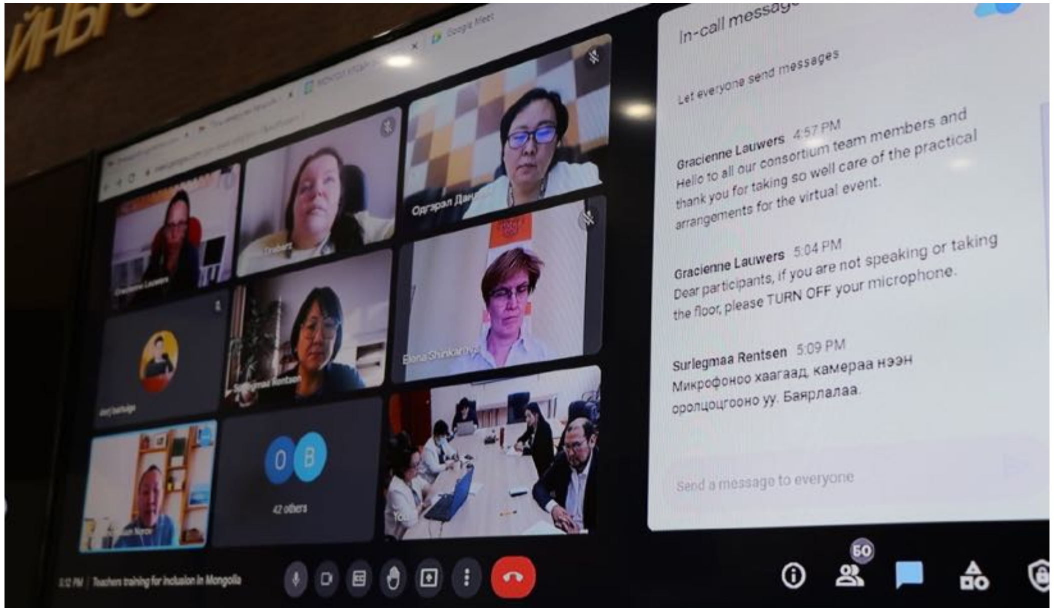
Let everyone send messages
Gracienne Lauwers 4:57 PM
Hello to all our consortium team members and thank you for taking so well care of the practical arrangements for the virtual event.
Gracienne Lauwers 5:04 PM
Dear participants, if you are not speaking or taking the floor, please TURN OFF your microphone.
Surlegmaa Rentsen 5:09 PM
Микрофоноо хаагаад, камераа нээн оролцоцгооно уу. Баярлалаа.
Send a message to everyone
Teachers training for inclusion in Mongolia

ДҮГНЭЛТ

- Багш бэлтгэдэг их дээд сургуулийн сургалтын хөтөлбөрийг "Тэгш хамруулах боловсрол"-ын үзэл баримтлал, онол, практикийн агуулгаар баяжуулсан, хэрэгжүүлсэн

(Анхан шатны багш бэлтгэх, мэргэжил дээшлүүлэх, богино хугацааны)

Онлайн сургалтын контент бэлтгэж, хичээлүүдийг нэтэд байршуулах, сургалт явуулах

- Боловсролын тусгай хэрэгцээтэй сурагчдад зөвлөгөө өгөх төв байгуулах, үйлчилгээ үзүүлэх

Тэгш хамруулах багшийн боловсрол
Training Teachers for Inclusion in Mongolia

- *https://www.edulaweu.eu*
- *https://www.melinc.eu*

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН ИХ СУРГУУЛЬ (msue.edu.mn)

MELINC_Mnue - Search Results | Facebook

MELINC-ЗҮҮН БҮСИЙН СУРГАЛТ | Facebook

MELINC-Баруун бүсийн сургалт | Facebook

Training teachers for inclusion in Mongolia | Facebook

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төсөл

(2021-2024)

Training teachers for Inclusion in Mongolia

Ulaanbaatar
2023 December 16-17

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төслөөс гаргах зөвлөмж

- Монголд хэрэгжиж буй бодлогын баримт бичгүүдийг орчин үеийн олон улсын тэгш хамруулах боловсролын бичиг баримт, зарчим, үнэт зүйлс дээр тулгуурлан шинэчлэх, тодорхой болгох

- Тусгай хэрэгцээт боловсрол, тэгш хамруулан сургах боловсролын үзэл санааг хэрэгжүүлэх арга замыг тусгасан боловсролын холбогдох хуулиудад нэмэлт өөрчлөх оруулах

- Боловсролын салбарт эрүүл мэндийн парадигмаас нийгмийн парадигм руу шилжих, тухайн хүүхэд болон хүүхдийн хүрээлэн буй орчноос үүдэлтэй давуу тал болон хэрэгцээг чухалчилдаг болох /согогийг биш/
- Хүүхдийн хөгжлийн үнэлгээ оношилгооны стандарт үйлчилгээг нэвтрүүлэх, МУБИС, Нагояа Их сургуулийн судлаачдын боловсруулсан олон улсын жишиг загвараар үнэлгээ-оношилгоо хийдэг тогтолцоог бий болгох

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол”-төслөөс гаргах зөвлөмж

- Боловсролын тусгай хэрэгцээтэй хүүхдийн тодорхойлолтыг гаргах, зөвхөн бие эрхтний согогтой хүүхдүүдийг бус, зан төрх, танин мэдэхүйн бэрхшээлтэй хүүхдүүдэд боловсролын дэмжлэг, үйлчилгээг үзүүлдэг болгох
- Судалгаа шинжилгээ хийх, хүүхдийн хөгжлийн үнэлгээний аргачлал, сорил, хэрэглэгдэхүүн боловсруулах зорилгоор үндэсний хэмжээний судалгаа, сургалтын төв байгуулах
- Тусгай хэрэгцээтэй хүүхдийг тодруулах, оношлох мэргэжилтэн, клиник сэтгэл судлаачдыг бэлтгэх

“Тэгш хамруулах багшийн боловсрол”-төслөөс гаргах зөвлөмж

- Багш бэлтгэх хөтөлбөрийн шинэчлэл хийх, ТэХБ-ын хичээлийг заавал судлахаар оруулах, ТэХБ-ын чиглэлээр мэргэшүүлэх шаталсан сургалтын тогтоолцоог бүрдүүлэх бүх шатны боловсролын байгууллагын багш нарыг ТэХБ-ын онол практикийн мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, чадавхжуулах

- Тэгш хамруулан сургах арга зүйн сурах бичиг, гарын авлага боловсруулж, багш хөтөлбөрийн хичээл тус бүрийн практик дадлагатай уялдуулан боловсруулж хэрэгжүүлэх

- ТэХБ ба мэдээлэл харилцааны технологийн хөгжүүлэлт хийх,

Сурах бичиг, гарын авлага болон онлайн хичээлүүдийн платформ үүсгэх, түгээн дэлгэрүүлэх “Тэгш хамруулах багшийн боловсрол”

Mongolian Education Law for Inclusive Education – Free open training programmes for educational and legal professionals (melinc.eu)/